

Teorien - Hvad er bestyrelses- eller ledelsesansvar

Bestyrelses- eller ledelsesansvar (i det følgende kaldet bestyrelsesansvar) er det ansvar som personer bærer under udøvelsen af deres hverv som ledelsesmedlem, det være sig bestyrelsesmedlem, direktør eller anden stilling med ledelsesbeføjelse.

Bestyrelsesansvaret er personligt og ubegrænset i sin form, hvilket vil sige, at man som leder kan blive erklæret personlig konkurs, hvis man bliver mødt med et erstatningskrav man ikke kan honorere.

Ansvar er individuelt, men bestyrelsen og/eller direktionen kan blive kollektivt ansvarlig ved enstemmige beslutninger, eller flertalsbeslutninger hvor et "ikke enigt" bestyrelsesmedlem ikke får ført uenighed med flertallet til protokols. Solidarisk hæftelse kan pålægges, og dermed kan man som leder komme til at hæfte for andre ledes fejl, f.eks. ved flertalsbeslutninger i en bestyrelse.

Ansvarsgrundlaget er culpa (en retsstridighedsvurdering af skyld efter en målestok, der tager udgangspunkt i hvorledes en almindelig samvittighedsfuld person ville have forholdt sig i en given situation), medmindre der findes særligt ansvarsgrundlag i gældende ret.

For at blive erstatningsansvarlig skal der – ud over et ansvarsgrundlag – foreligge et tab. Dette tab hos skadelidte skal være påregneligt for skadevolder ved den skadeforvoldende handling/undladelse og skadelidtes tab skal desuden have årsagssammenhæng med skadevolders handling/undladelse. Dette følger dels af almindelige retsgrundsætninger og dels af lovgivning samt retspraksis.

Betingelserne for erstatningsansvar er generelle og uafhængige af hvilken form og type organisation man er leder i.

Det teoretiske ansvar er et, mens risikoen for i praksis at ifalde et ledelsesansvar er noget andet. Her er det individuelle forhold i den konkrete organisation der gør sig gældende.

Jo større klubben/foreningen er, desto større må eksponeringen for bestyrelsesansvar antages at være.

I relation til en idrætsforening findes der intet særligt ansvarsgrundlag for ledelsesansvar, hvorfor den almindelige culpa regel også finder anvendelse her.

Eventuelle bestemmelser om begrænsning af ansvar i klubbens/foreningens vedtægter betyder ikke, at bestyrelsen ikke kan ifalde ansvar overfor tredjemand.

Praksis – Hvordan og hvornår ifaldes et bestyrelsesansvar?

Retspraksis viser, at et eventuelt krav mod bestyrelsesmedlemmer oftest omhandler sager, hvor kreditorer, så som leverandører eller banker, i forbindelse med f.eks. en forenings konkurs har lidt et økonomisk tab, som kreditorerne så forsøger at gøre bestyrelsesmedlemmerne personligt ansvarlige for.

Eksempler på sager om bestyrelsesansvar i foreninger mv., som har været for domstolene:

AOF Dommen

AOF dommen er den seneste Højesteretsdom, der involverer ledelsesansvar i en forening. AOF sagen var anlagt af AOFs kreditorer efter at AOF Århus var gået konkurs. Erstatningskravet androg DKK 3,1 mio.

Dommen slår fast, at bestyrelsen i en forening af en vis størrelse, skal dømmes efter samme standard som bestyrelser for erhvervsvirksomheder og selskaber.

Det betyder at argumenter såsom; at hvervet er ulønnet, og at man ikke har nogen erfaring med bestyrelsesarbejde erfaring, ikke har afgørende vægt, hvorfor bestyrelsesansvaret for foreninger vurderes tæt op ad de standarder og kriterier der gælder for virksomhedsledelser.

I den konkrete AOF dom blev bestyrelsen ikke gjort erstatningsansvarlig, på trods af at virksomheden gik konkurs som følge en årrække med tabsgivende drift, fordi Højesteret vurderede, at bestyrelsen havde ledet foreningen efter bedste evne og gjort alt hvad der stod i deres magt for at undgå konkurs.

OKS Dommen

Et andet, ældre, eksempel findes i Odense Kammeraternes Sportsklub dommen. OKS, der drev en professionel fodboldklub, blev erklæret konkurs. Konkursboet påstod at bestyrelsen skulle betale erstatning for tab ved fortsat drift af selskabet, på trods af at alt håb om at drive selskabet videre reelt var ude.

Højesteret fandt, at bestyrelsens medlemmer havde pådraget sig erstatningsansvar ved uforsvarligt at undlade, at indstille aktiviteterne i foråret 1989 efter at årsregnskabet for 1988 viste et underskud i en størrelsesorden, der gjorde egenkapitalen negativ.

Erstatningen fastsattes til det skønsmæssige tab på DKK 1 mio. og der ud over skulle bestyrelsen betale sagsomkostninger på DKK 200.000.

Der var ikke grundlag for i medfør af ASL § 143, stk. 1, at lempe ansvaret for nogen af bestyrelsesmedlemmerne, selvom bestyrelsesarbejdet var ulønnet. I det indbyrdes forhold betaltes erstatningen af bestyrelsesformanden, en advokat hvis erstatningsansvar var dækket af en ansvarsforsikring, jf. EAL § 25, stk. 2, 2. pkt.

Rideklub – køb af foder

En Østre Landsretssag fra 1986 handlede om en rideklub i Nordsjælland, der var kommet i store økonomiske vanskeligheder og havde svært ved at betale sin gæld til det grovvarereselskab, hvor man havde købt foder til de opstaldede heste.

Bestyrelsen for rideklubben havde gennem en længere periode haft et begrundet håb om, at de økonomiske trængsler ville blive løst, idet klubben havde ansøgt om et ekstraordinært kommunalt tilskud til at rette op på den dårlige økonomi. Da det imidlertid aldrig lykkedes at få det omtalte tilskud, måtte rideklubbens bestyrelse stoppe driften og anmelde betalingsstandsning.

Grovvarereselskabet anlagde sag mod bestyrelsesmedlemmerne personligt, men Østre Landsret fastslog, at da leverandøren fra starten havde været klar over, at leverancerne skete til en forening, kunne krav om betaling af det skyldige beløb ikke gøres gældende mod bestyrelsesmedlemmerne personligt.

Landsretten lagde endvidere vægt på, at bestyrelsesmedlemmerne ikke havde udvist en sådan uansvarlighed, at der forelå en særlig grund til at gøre dem personligt ansvarlige.

Retstilstanden er altså i dag således, at bestyrelsen af foreninger har en bred margin i udførelsen af sine ledelseshverv. Domstolene vil med andre ord ikke sætte sig over ledelsens skøn omkring den daglige drift, hvis ledelsens ageren er udtryk for rettidig omhu.

Generelt vurderer Willis – på baggrund af ovenstående – at bestyrelser i foreninger har en begrænset risiko for at ifalde et bestyrelsesansvar, men et sådant ansvar kan dog ikke helt udelukkes, jf. både det teoretiske ansvar og juraen samt retspraksis.

De foreninger og klubber, der ejer store værdier, har professionelle, har en stor omsætning eller skal i gang med store investeringer, bør dog overveje at tegne forsikringen.

Der er i øjeblikket fokus på bestyrelsesansvar generelt og det må forventes, at der i fremtiden vil komme flere krav mod ledelser. Om denne udvikling vil betyde flere krav mod bestyrelser i foreninger må tiden vise.

Forsikring

En bestyrelsesansvarsforsikring dækker foreningens bestyrelse og ledelse mod krav, der rejses mod dem i forbindelse med hvervet som bestyrelsesmedlem eller leder i idrætsforeningen.

Forsikringen dækker sagsomkostninger, hvad enten der er tale om uberettigede eller berettigede krav. Hvis der er tale om et berettiget krav, dækker forsikringen ligeledes erstatningsbeløbet

De *sikrede* under en bestyrelsesansvarsforsikring er nuværende, tidligere og fremtidige bestyrelsesmedlemmer og ansatte, herunder direktører, der kan pådrage sig et selvstændigt ledelsesansvar. Hvis krav rejses mod sikredes bo, registrerede partner, samlever eller ægtefælle, kan bestyrelsesansvarsforsikringen også dække sådanne krav.

Bestyrelsesansvarsforsikringen dækker som udgangspunkt alle krav rejst mod de *sikrede* ledere.

Men som i andre forsikringer er der nogle undtagelser i bestyrelsesansvarsforsikringen. Krav der vedrører forsætlige og strafbare handlinger, tidligere- og verserende sager samt uberettiget personlig vinding dækkes ikke, dog således, at kun de skyldige personer undtages fra dækning. Krav der baseres på person- og tingskade eller forurening dækkes heller ikke altid. Undtagelser kan som oftest modificeres ved forhandling, hvis der er behov for dette.

Til de foreninger, der har brug for en bestyrelsesansvarsforsikring, er der indgået en aftale med Tryg, som betyder at den enkelte forening kan tegne forsikringen med disse summer og præmier:

Forsikringssum pr. skade	Årlig præmie 2010
1.000.000	1.229 kr.
2.000.000	1.940 kr.
3.000.000	3.396 kr.
5.000.000	5.560 kr.

Såfremt I ønsker yderligere oplysninger om mulighederne for forsikring af bestyrelsesansvaret er I velkomne til at kontakte Willis, Niels Flindt nfl@willis.dk eller Jørgen Kjærulff Nielsen jkn@willis.dk.